

STORTINGET

Representantforslag 155 S

(2023–2024)

fra stortingsrepresentantene Grunde Almeland, Guri Melby og Abid Raja

Dokument 8:155 S (2023–2024)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Grunde Almeland, Guri Melby og Abid Raja om å gi flere muligheter til og mer kunnskap om konsekvenser av fleksibel skolestart

Til Stortinget

Bakgrunn

Å sikre alle barn en god start på sin skolegang er viktig. I løpet av første klasse har de fleste lærere og skoleeiere mål om at barn skal lære sosiale koder, knekke lesekoden og komme i gang med å tilegne seg ferdigheter de skal bygge videre på i grunnskolen. Første dag i første klasse er en stor dag for både barn og foreldre. Det er starten på den første byggeklossen i et reisverk som har stor betydning for resten av tiden på skolen og for hvilke muligheter man har senere i livet. For å sikre flere en god start mener forslagsstillerne det bør tas større hensyn til at barn er forskjellige, og at det er store forskjeller i modenhet mellom barn. Derfor bør det bli enklere å få fleksibel skolestart.

Fleksibel skolestart er muligheten til å begynne på skolen tidligere eller senere enn de barna som er født samme kalenderår (NOU 2019:3 Nye sjanser – bedre læring – Kjønnsforskjeller i skoleprestasjoner og utdanningsløp). Barnet begynner altså på skolen når de regnes som «moden» for det, etter en individuell vurdering. Opplæringsloven stiller krav om sakkyndig vurdering og samtykke fra foreldrene ved innvilgelse av utsatt eller fremskutt skolestart. Muligheten til å få fleksibel skolestart er begrenset til de tilfellene der en sakkyndig vur-

dering viser at det er tvil om barnet har kommet langt nok i sin utvikling til å starte på skolen. Det hever terskelen, og andelen barn som avviker fra normen med å starte det året barnet fyller 6 år, er om lag 1 pst. Til sammenligning er det 50 pst. av danske gutter og 30 pst. av danske jenter som ikke starter på skolen det året de fyller 6 år.

Skolen har en plikt til å tilrettelegge og tilpasse seg elevenes modenhetsnivå. Men når forskjellene mellom norske førsteklassinger blir store, blir også den jobben mer omfattende og utfordrende for skolen. En rekke utvalg har foreslått mer fleksibel skolestart som et tiltak for å utjevne forskjeller og gi flere muligheter til å mestre starten på sin skolegang. I april 2024 løftet også Mannsutvalget i sin rapport frem enklere tilgang på og mer bruk av fleksibel skolestart som et viktig tiltak for å gi flere gutter muligheten til å få utsatt sin skolestart, som et bidrag til å utjevne forskjeller mellom gutter og jenter i skolen. I tillegg til kjønn er det store forskjeller i modenhet mellom barn i første klasse som er født tidlig og sent på året. Barnets alder ved skolestart kan ha betydning for senere skoleprestasjoner, og studier viser at de eldste barna i snitt har bedre skolerresultater og høyere inntekt som voksne. Björnsson og Olsen (2018) ser på hva fødselsmåned har å si for skoleprestasjoner, ved bruk av fem TIMMS-undersøkelser og fem PISA-undersøkelser på 10. trinn (Stoltenbergutvalget, NOU 2019:3). Forskerne finner en betydelig forskjell i prestasjoner mellom elever som er født i januar, og elever født i desember. Denne forskjellen er ifølge disse forskerne avtagende utover i skoleløpet, noe som tyder på at de yngste barna delvis tar igjen sine eldre klassekamerater. Man kan allikevel sette spørsmålsteget ved om det er en god nok grunn til å la barn måtte jobbe for å ta igjen sine mer skolemodne klassekamerater istedenfor å kunne

starte senere og samtidig med barn som er på et likere modenhetsnivå.

Utdanningsdirektoratet fikk i 2019 i oppdrag fra Kunnskapsdepartementet å invitere kommuner til å prøve ut ulike modeller for fleksibel skolestart. Formålene med å prøve ut ulike modeller for fleksibel skolestart i 2019 var å få mer kunnskap om hvordan man kan lage gode overganger, og å tilpasse skolestarten til barnets beste. Forsøkene ble initiert i Meld. St. 6 (2019–2020) Tett på – tidlig innsats og inkluderende fellesskap i barnehage, skole og SFO. Fleksibel skolestart var forut for dette initiativet tema i Stoltenbergutvalgets rapport NOU 2019:3. Man mangler etter forslagsstillernes syn fortsatt kunnskap og erfaring med fleksibel skolestart. Det bør derfor legges bedre til rette for forsøk enn det den generelle adgangen til pedagogiske forsøk i opplæ-

ringsloven åpner for, og dermed stimulere til at man får mer kunnskap om overgangen fra barnehage til skole og flere forsøk med å senke terskelen for fleksibel skolestart.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

for s l a g:

Stortinget ber regjeringen invitere kommuner til å prøve ut ulike modeller for fleksibel skolestart. Det skal følge nødvendig finansiering med forsøkene, og de skal dokumenteres for å sørge for mer kunnskap om effekter og resultater av fleksibel skolestart.

30. april 2024

Grunde Almeland

Guri Melby

Abid Raja